

(א) לעיל ד: (ט"ז, ט) וְלִקְרַאת
מַת. זל. כ"ב ג.ג.
א קלמיה. ר"ל וישן
רש"ל: (ד) וְעַיִן הַטֵּב מוֹס'
גישן נ: ד"ה לפי שאין וכו'
וק"ט.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מדע וכו'
דלג כתיב זה הכי הכי
מני: (ב) בא"ר וא"ת ומאי
ראיה היא דלמא הדיא
מיי: .

גליון הש"ס

גמ' יפה ריפה. עין כ"ב
דף נ"ג ע"ה חוס' ד"ה
אמר: שם והוא חב"ד.
קדושין מז ע"א:

מוסף רש"י

בעל חוב גובה את
השבח. צעל חוב שהלואה
לחזרו מעות ומכר לזה
הנכס והשביחם לקומתו
טורף צעל חוב הגוף והשבח
(בכורות נב.) וכל הקרקע
טורף הלוקח כמו שהיא
משוממת על ידי הלוקח
(לעיל יד.) ואינו מחזיר
ללוקח כלום (ב"ק צה.).

רבינו הגנאל

רבה בר רב הונא אמר
כגון שגול שדה ונטלה
מסיקין מחמתו בא גנול
לגבות דמי השדה גובה
אפי' ממשעבדי בא לגבות
דמי פירות אינו גובה
אלא מבני חרי. ומקשי'
בין לרבא דאמר דמי
היוק חפירות ברות שיהיו
ומיעות ובין לרבה בר רב
הונא דאמר דמי השדה
שנטלה מסיקין אמאי
טורף ממשעבדי מלוה על
פה היא ומלוה על פה אינו
גובה (אלא) בממשעבדי.
ופרקי' הכא במאי עסקינן
כגון שחבט הגנול לגזלן
בב"ד וחיבבוהו ב"ד לשלם
ואחר שנתחייב הלך ומכר
נכסיו בזה הדין לטורף
הגנול כל הנכסין שמכר
הגזלן מאחר שנתחייב
בב"ד (א) מיהא שמעינן
חובב ב"ד לאדם שלם
כמלוה בשטר דמי וגבי
אפי' ממשעבדי. הא דאמר
שמואל אמילך ובהר הכי
כתוב שופרא שבחא ופירי
כלומר לא הכותב אלו עד
שתימלך במקנה ויאמר לו
חשוב שהללו מעין תורפי
השטר [הן] חשובין ולא
מטופסא דשטרא שאין
בחן ממש. ומקשי' ואי
בעל חוב שמואל מי
אמר דאית ליה פירי והא
איהו דאמר בעל חוב
גובה את השבח שבח
אין פירי לא. ופרקי' רב
יוסף בביש ללהה קרקע.
איכא דאמרי בשקנו מידו.
ומקשי' עלה אביי ובי
מותר ללות סאה בסאה
למי שיש לו קרקע או

(א) ע"י כ"ד לקמן דף ח גבי
ממלא דרי' כמלוא לו כ"ד
אז מן לו כ"י ע"ש טיובי.
(ב) אולי צ"ל שאין כמות זה
כלל

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

טו.

עין משפט
נר מצוה

קבה א מיי' פיע' מהל'
גולה ואכידה הל'
ב ג סגמ עשין עג טו"ש"ע
ח"מ ס"י שעב סעף א:
קבו ב מיי' פיע"א מהל'
מלוה ולוה הל' ד
סגמ עשין זכ טו"ש"ע ח"מ
ס"י לע סעף א וס"י קו"א
סעף א:
קבו ג מיי' פיע' מהל'
גולה ואכידה הל' ד
סגמ עשין עג טו"ש"ע ח"מ
ס"י שעב סעף א וסעף ב:
קבו ד מיי' פיע"א מהל'
מלוה ולוה הל' ג
סגמ עשין זכ טו"ש"ע ח"מ
ס"י קטו סעף ג:
קב"ה ה מיי' שס הל' א
טו"ש"ע שס סעף א:
ק"ו ז מיי' פיע' מהל'
גולה הל' ו סגמ
עשין כפ טו"ש"ע ח"מ ס"י
שעב סעף א וט"ש"ע
וצר"ף:

רבינו הגנאל

למי שקנו מידו. ופרקי' רב
יוסף האי בהלואה אסור
אבל בוביני שרי. ואצי"ג
דאמר רב נחמן קרקע אין
לו כלומר כיון שנטרפה
שדה זו מידו נמצא כאילו
לא היתה מכירתו מכירה
וכי זה השבח או הפירות
שכר מעותיו הוא נוטלה
הא אמר רב יוסף כי
היא גונא בוביני שרי.
ומסקנא דשמעתא הנותן
שידוה מתנה ובא בעל
חוב לטרפה אינו גובה
השבח ולא גבי בעל חוב
השבח אלא מי הקונה
שדה משוממת לבעל
חוב ודיק רבא מדפריש
בשטר זביני אונא אשפי
ואמרק וארכי זביני אילין
אינו ועמליהון ושבחיהון
ואוקים קרמך וצבי זבינא
דגן וקביל עילוייה משום
הכי גבי בעל חוב שבחא
דהא קביל עליה המוכר
ונתרהה הקונה בזה אבל
המתנה שאין כתובה בה
(א) כלול לא גבי הבעל חוב
מן המקבל מתנה שבח
ובהו אמר יפה כח המתנה
מכח המוכר. תניא המוכר
שדהו לחבירו ובא בעל
חוב וטרפה אם השבח
יורו על ההוצאה כו' פי'
כגון שקנא בק' והוציא
י' כספים ושוה עתה
ק"כ נוטל בע"ח השדה
כולה והחבט כמות שהוא
ונותן לקונה י' כספים
שהוציא על השדה וחזרו
הקונה ונוטל מן המוכר
ק"י כספים ואם ההוצאה
יחידה על השבח כגון
שהוציא עליה כ' ושוה
עכשיו ק"י אין לו
מכש"ח אלא י' כספים מן
ההוצאה שיעור השבח
שהשביח בקרקע ונוטל
מן המוכר ומפסיד י'
הלוקח. וזו שנוטל הקונה
חלק בקרקע הוא נוטל.

בשעמד בדיו על הקרן ולא על הפירות. תימה אם כן מאי
מפני תיקון העולם הלא צדין לא גבי דמלוה על
פה לא גבי ממשעבדי יש לומר דאי לא מפני תיקון העולם
היה אמינא הואיל ועמד צדין על הקרן יש קול גם לפירות:

כגון שקנו מידו. וא"ת א"כ אמאי
קאמר אמליך הלא סתם קנין
לכתיבה עומד וי"ל ה"מ כגון שהקנה
לו דבר שהוא צעין לכיון דיפה כמו
לעשות קנין רוזה שיכתבו לו:

בעל חוב גובה את השבח. נראה
דגבי אפי' מן השבח שהשביחו
יתומים אפי' שאין להם על מי
לחזור והיה ליה כמתנה לאמרינן
לקמן דלא גבי שבתא מ"מ גובה מהן
משום דכרעיה דלצוהון יתנהו
כדמוכח דפרק יש צכור (בכורות דף
נז. וסז) דתנן אין הצכור נוטל פי
שנים צראוי כמזומק ולא צשצח
ולא האשה ככתובתה ולא הצנות
צמוותיהן ופרקי' צגמרל והאמר

שמואל צעל חוב גובה את השבח
ומשני מקולי כתובה שנו כאן ומוון
צנות נמי תנאי כתובה ככתובה דמי
והתם משבח יתומים מיירי דאי
משבח לקומת אס כן מאי אריא דלא
טרפי צנות משבח והלא מגוף
הקרקע נמי לא טרפי דאין מויליין
למוון האשה והצנות מנכסים
משועבדים אלא ודאי צשצח יתומים
מיירי דוקא כתובת אשה ומוצוות
דקילי לא גבו משבח אצל שאר צע"ח
גבי ורש"י פירש התם מוון הצנות
כגון נשא אשה ופסק לזון צתה ה'
שנים ולפירושו אין ראה דלמי מיירי
צשצח לקומת אן לא נהירא דלא
שיך צבו תנאי כתובה והא דאמר
צהמקצב (לקמן דף קי.) יתומים
אומרים אנו השבחנו ואין השבח שך
משמע דלא גבי משבח יתומים התם
מיירי כשעשה אפומיקי ואומרים אנו
השבחנו ותן לנו היציאה כדין יורד
למוך שדה חבירו שלא צרשות וכן
מוקי התם צמסקנא כשעשה
אפומיקי: **תדע** שכך כתב בו'.
אין לפרש דהכי מוכח דצע"ח גובה
את השבח דצשציל דצע"ח גובה את
את השבח דא"כ מאי פריך מתנה דלא
כתיב זה (א) הכי נמי דלא טרפי צבח
והלא אין תלוי גביית הצע"ח צכמיצת
המוכר אלא יש לומר מדמשלם מוכר
ללוקח את השבח אין לחוש אס
יגצוהו צעל חוב ממנו דאין הלוקח
מפסיד כל כך וא"ת ומאי ראה
(א) היא דלמא מוכר מיירי צלוקח מגזלן
דנגול ודאי אית ליה צשצח וי"ל דאי
צלוקח מן הגזלן איירי הוה ליה
למכתב נמי (א) ופיריהון אלא מיירי
צצעל חוב דלית ליה פירי אי נמי
מדקאמר ועמליהון היינו הוצאה על
ושצמיהון היינו השבח הלא גנול
היציאה ולי צנגול את גנול
גופיה יעיד ליה יציאה כדין יורד
למוך שדה חבירו שלא צרשות:
הא

שנטלוה מסיקין. אכנס עכו"ם נטלוה מן הגזלן ומממנו ומנן
צצבא קמא (דף קטז:) הגזלן שדה מחבירו ונטלוה מסיקין אס
מממת הגזלן חייב להעמיד לו שדה אחר והכי היא יוצאה מתחת
ידו דקתני צנטיילת מסיקין הוא: **דצינא משמע.** הלך צהוצאה
נגול קאמר וגובה את הקרן דקאמר
כשחפר צו צורות: **צעינא משמע.**
כמו שהיתה ולא שחפר זה צורות:
ומכר את השדה. והכי היא יוצאה
ממתת ידו של לוקח דצינא וצעינא:
צין לרבה צין לרבה. דמוקמי גביית
קרן מן הגזלן צנגול הא מלוה על
פה הוא ולא טרפא ממשעבדי:
כשעמד צדיו. קודם שמכר נכסיו
וכיון דחייצוהו צ"ד אית ליה קלא
והוה ליה כמלוה צשטר: **מאי פסקא.**
צתמיה. פסקא תנא למלתיה דהעומד
צדין אינו עומד על הפירות: **רצ**
חיננא צר שילת. סופר היה: **אמליך.**
כשאתה כותב שטר הימלך צמוכר
אס יקבל עליו להצנות ללוקח משפר
נכסיו קרנא ושצחא ופרי אס יטרפיה
ממנו: **כגון שיש לו קרקע.** לגזלן
צתשתא לא מחזי כרצית: אסור
ללות סאה צסאה שמה יוקרו חטין:
צהלוואה שייך רצית טפי ממכר:
שקנו מידו. על השבח דהוה ליה
מחויצ משעת המכר קודם שיש שכר
המתנה מעות: **סדע.** דגובה ולא
מזלי לוקח למימר אנה אשצחי: **סדך**
כוסב לו מוכר ללוקח. צחאחיות
שטר המכר: **ואשפי.** אשקט. ודומה
לו על הר נספה דמתרגס על טורא
שליזא (ישעיה יג.) **ואדני.** אטרה
מכל ערעור: **אינון ועמליהון**
ושצמיהון. וכיון דעל מוכר הדר גבי
צשצח צעל חוב מלוקח וחזר הלוקח
על המוכר: **מתנה דלא כתיב ציה**
כדי. שאין אדם מקבל עליו אחריות
מה שהוא נותן: **ה"ג.** דאס נותן
נכסיו צמתנה לא גבי צעל חוב צשצח
הואיל ולא הדר על הנותן: **וכי יפה**
כח מתנה כו'. צתמיה: **יפה ויפה.**
צצבר זה דכיון דלא הדר גבי ליה
לא מפסיד ליה צמידו דלא אפסדיה
לצעל חוב צצשלתא גופה של קרקע
א"ל אמאי (א) וצתמיה מאין אגבה חובי
אצל שצחא א"ל מאי אפסדתיך:
משייע ליה למר שמואל. דצעל חוב
גובה את השבח: **כשהוא גובה.**
כשלוקח חוזר וגובה מן המוכר:
צמילי אחריו. צצבר אחר: **צלוקח**
מגזלן. דנגול ודאי טריף צשצח דאמר
ליה ארעאי אשצח אצל צעל חוב
כל כמה דלא טרפה לה לאו דידיה
הוא וצכשותא דלוקח אשצח: **על**
היציאה. שהוציא הלוקח צשצחה:
נוטל. הלוקח: **את השבח מצעל**
הקרקע. מה שעודף על היציאה
דאמר ליה פרעמי את חובך: אין
לו ללוקח אלא מן היציאה שהוציא
זה פורע לו שיעור צבח והשאר
מפסיד: **אי צלוקח מגזלן.** האי צע"ח
היינו נגזל: **קשיא רישא.** דקתני
נוטל את השבח מצעל הקרקע:
קשיא רישא וסיפא. דקתני צע"ח
נותן את היציאה ולשמואל צעל חוב
גובה השבח ואינו נותן כלום:
המגייע

קרקע אי נמי בשקנו מידו איבעית אימא בבעל חוב ולא קשיא כאן בשבח
המוניע

